

GEDENKTEEKEN GUSTAV KILLIAN.

Onmiddellijk na den dood van den grootmeester der laryngologie hebben diens assistenten en leerlingen het plan opgevat in de collegekamer der keel-neus-heelkundige kliniek te Berlijn een levensgroot borstbeeld van den overledene te plaatsen, als herinnering aan de onschatbare diensten door hem aan de geneeskunst en aan de menschheid bewezen.

Zij vertrouwen, dat al zijn vrienden en vereerders aan deze hulde zullen willen medewerken. Men kan zijn bijdrage zenden aan prof. WEINGAERTNER, Halskliniek der Charité, Berlin.

Amsterdam, 11 Maart 1921.

H. BURGER.

ROENTGENBESTRALING BIJ ZIEKTE VAN BASEDOW.

In het samenvattend overzicht van J. E. SCHULTE te Utrecht over de ziekte van BASEDOW in het *Tijdschrift* van 5 Maart 1921, trof het mij, dat op bldz. 1250 de *röntgenbestraling van de ziekte van BASEDOW* in nog geen halve bladzijde druks als het ware afgemaakt wordt. Ik kan mij met dit afkeurende oordeel in het geheel niet vereenigen. In de laatste 10 jaren, waarin de techniek der bestralingen zoo ontzaglijk is vooruitgegaan en de wijze van toepassing zoo veranderd is, worden in alle landen een steeds grooter aantal BASEDOW-zieken bestraald en dit met een succes, dat werkelijk verbluffend is. Ik kan hier niet alle schrijvers op dit gebied gaan opsommen, maar wil toch een paar getallen noemen; SEYMOUR te Boston vermeldt van 80 gevallen 73 verbeterd of genezen. GRIER te Pittsburgh van 63 gevallen 48 genezen. PFAHLER en ZULICH te Philadelphia krijgen in 50 pCt. der gevallen vermindering van struma en exophthalmus. WEILAND te Kiel en BELOT te Parijs spreken van een ware „weder-opstanding” van den BASEDOW-zieke na röntgenbestraling. NORDENTOFT te Aarhus in Denemarken beschrijft in de *Strahlentherapie* van Sept. 1920 honderd goed gedocumenteerde gevallen, waar hij door een röntgenbestraling 2 of 3 maal van thymus en struma een genezing van meer dan 90 pCt. verkrijgt.

En deze genezingen zijn geen „halve”, maar voldoen aan de eischen, die schrijver zelf als juist op bldz. 1249 formuleert; d.w.z. de zieken zijn vrij van subjectieve bezwaren, zoodat zij hun beroep weer waarnemen, de versnelde hartswerking is geweken en de struma of weg of zeer sterk verkleind. Wanneer men deze cijfers onder oogen ziet, dan krijgt men toch wel een anderen indruk dan SCHULTE over de waarde der bestralingen van de BASEDOW-struma geeft.

Ik zelf heb bij 11 BASEDOW-strumae dergelijke goede resultaten verkregen, waarover in dit *Tijdschrift* weldra een uitvoerige mededeeling zal verschijnen. Het door SCHULTE genoemde voorkomen van sterfgevallen, en het ontstaan van myxoedeem na bestraling, is wel zeer zeldzaam voorgekomen (FISCHER zag bij 350, FORSELL bij 27, NORDENTOFT bij 100 patiënten *geen enkel* sterfgeval). Trouwens bij iedere behandeling van BASEDOW-zieken zullen sterfgevallen voorkomen, daar deze ziekte onder omstandigheden zeer ernstig kan zijn. Het voorkomen van het ontstaan van myxoedeem hangt samen met het vermijden van overdoseering bij de bestraling, hetwelk zich tegenwoordig gemakkelijk laat bereiken. Dat eventueel latere operatie bemoeilijkt wordt (EISELSBERG) na bestraling, waar deze op juiste deskundige wijze geschied is, wordt van alle kanten tegengesproken (RAVE, NEMENOW). Alleen wanneer onnoodig veel lichte doses over langeren tijdsduur gegeven worden, kan het voorkomen, dat hinderlijke vergroeiingen ontstaan.

En wat moet men doen bij gevallen van zeer zware BASEDOW-zieken, waar operatie te gevaarlijk is; wat bij operatierecidieven en wat bij die gevallen waar een thymushyperplasie in het spel is? Hier is men toch uitsluitend, naast inwendige behandeling, op de X-stralen aangewezen!

Amsterdam, Maart 1921.

G. F. GAARENSTROOM.